

~~Ref.~~
R

20. 23

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE FIDEICOMMISSO
SVB CLAVSVLA:
QVICQVID POST MORTEM
SVPERFVERIT, RELICTO,

QVAM
RECTORE VNIVERSITATIS MAGNIFICO,
PRÆNOBILI, CONSULTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO VIRO,
DN. D. HERMAN. PAVLO JVCH,
SERENISS. DVCVM SAXO-VINAR. ET ISENAC. CONSIL. AVLIC. ET ARCHIAT.
PATHOL. ATQVE PRAXEOS PROF. PVBL. PRIMAR. FAC. MÈD. SENIORE
ET P. T. DECANO, ACADEM. CÆSAR. NAT. CVRIOS,
COLLEGII,

EX DECRETO
INCLYTÆ FACVLT. JURIDICÆ ERFORDIENSIS,
SVB PRÆSIDIO

DN. CONR. WILHELMI Streckers,
JCTI, JURID. FACVLT. ET JVDICII ELECT. PROVINCIALIS ASSESSORIS, PRO-
FESS. JUR. PVBL. ORDINARIJ, CIVIT. STNDICI, CONSVLIS ET CAV-
SARVM TVTELARIVM CONSULENTIS,

PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN VTROQVE JVRE HONORIBVS
AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQVENDIS,
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTET
AVCTOR

THEOPHILVS MARTINVS *Leipsch*
VVEDERINGA - MAGDEBVRGICVS.

IN AVDITORIO JURIDICO COLLEGII MAJORIS
DIE XXII. AVGVSTI, ANNI M DCC XXXV.

ERFORDIÆ, Typis HERINGII, Acad. Typogt.

THE FACULTY OF MEDICINE

D. THEOPHILUS M. M.D.

OF THE FACULTY OF MEDICINE

D. THEOPHILUS M. M.D.

OF THE FACULTY OF MEDICINE

D. THEOPHILUS M. M.D.

OF THE FACULTY OF MEDICINE

THEOPHILUS M. M.D.

OF THE FACULTY OF MEDICINE

Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE FIDEICOMMISSO
SVB CLAVSVLA:
QVICQVID POST MORTEM
SVPERFVERIT, RELICTO.

§. I.

Onjunctam esse fideicommissi vocem,
vel latinæ linguæ non ignotum est
tyronibus. Derivatur enim a fide &
committo. Fides dicta creditur a
CICERONE *libr. 1. de offic. c. 7.* ex eo,
quod quæ dicta sunt, fieri debeant.
Accipitur autem in jure Romano, vel
pro constantia & veritate *l. 11. §. 1. ff. de act. emt. l. 21. ff. lo-*
cati; vel pro auctoritate *tot. tit. ff. C. de fid. instrum.* vel
etiam pro idoneitate promptissima in solvendo *§. 41. Inst. de*
rer. divis. l. 19. ff. de contrab. emt. Committere vero idem est,

A 2

quod

quod mandare, credere. Varias harum vocum notiones de-
dita opera exponunt MATTH. MARTINIVS *in lex. philolog.*
CALVINVS *in lex. jur.* aliique. THEOPHILVS equidem in
paraphrasi græca institutionum Imperatoris JUSTINIANI
vocabulum *φιδεικομιλλοσος* retinuit: at rarior ejus fit mentio in
Basilicis, cujus loco plerumque substituitur *ἀποκατάστασις*.

§. II.

Jure Romano antiquo non ratæ erant ultimæ volunta-
tes, nisi verbis imperativis essent conceptæ. Cum enim le-
gibus XII. tabularum ea solum confirmarentur, quæ quis le-
gasset; legare vero esset veluti legem dicere, atque adeo te-
statoris non esset, uti verbis precativis, sed directis & impe-
rativis: hinc iis, quæ ex XII. tabulis erant licita, *l. 120. ff. de
verb. signif.* non accensentur fideicommissa. Nullo siquidem
juris vinculo, sed tantum pudore & fide eorum, qui rogati
erant, continebantur fideicommissa §. 1. *Inst. de fideicommissar.
hered.* Sæpius tamen veteres heredum fidei committebant,
si iis, quidquam relinquere cuperent, qui per leges erant in-
capaces. Erant autem olim Romæ plures personæ incapaces,
quibus aut nihil aut non tantum relinqui poterat, quan-
tum aliis, ut erant non modo igni & aqua interdicti, proferri-
pti, transfugæ, peregrini, sed etiam femina, orbi, calibes.
HUBER. *ad Inst. libr. 2. tit. 23.* Cujus rei exempla adferunt.
CICERO *de Finib. II. 58.* QUINTILIANVS *Declamar. CCCXXIV.*
& VALER. MAXIM. *libr. IV. cap. 2. ex. 7.* qui postremus nar-
rat, Q. Pompejm Rufum exsulem, quum ex testamento civis
Romani nihil capere potuisset, tamen bona ejusdam acce-
pisse, qui matri prædia sua fidei commiserat, ut hæc illa filio
Pompejo restitueret. Sed longe aliam faciem induxit fidei-
com-

commissis Divus AVGVSTVS, qui teste IUSTINIANO §. 1.
Instit. de fideicommiss. heredit. primus semel, iterumque gratia
 personarum motus, vel ob insignem quorundam perfidiam,
 iussit consulibus auctoritatem suam interponere. Quod cum
 iustum videretur & populare esset, paulatim conversum est
 in assiduam jurisdictionem, tantusque eorum favor invaluit,
 ut Prator proprius crearetur, qui de fideicommissis jus dice-
 ret, quem fideicommissarium appellant. Personæ illæ, qua-
 rum gratia motus fuit AVGVSTVS, procul dubio fuerunt
 LVCIVS LENTVLVS & ejus hæres fiduciarius, ex illius enim
 persona fideicommissa cœpisse dicuntur *pr. Instit. de codicill.*
 Dum vero Imperator unius tantum pratoris fideicommissarii
 mentionem injicit, erroris insimulari posse videtur, siquidem
 SVETONIVS *Claud. XXIII.* auctor est, CLAVDIVM Imperato-
 rem duos constituisse prætores fideicommissarios, qui præter
 morem ipsi cognoscerent & ferrent sententias: postea ta-
 men unum ejusmodi Pratorem detraxisse TITVM patet *ex*
l. 2. §. 32. ff. de orig. jur. Nihilominus vero constitutis jam
 prætoribus fideicommissariis, Consules concurrentem juris-
 dictionem his in causis exercuerunt, ita quidem, ut Con-
 sules plerumque de majoribus, Prætores contra de minoribus
 fideicommissis cognoscerent. Vide sis CVJACIVM *libr. XXI.*
obs. 34. & JCtum nostra ætate celeberr. JO. GOTTLIEB HEI-
 NECCIUM *Syntagm. antiquitat. Roman. libr. 2. tit. 23. - 38. §. 4.*
 Quid? quod Imperatores ipsos de fideicommissis nonnun-
 quam jus dixisse, exemplo COMMODI Imperatoris compro-
 bat *l. 26. ff. de probat.* Deinde BASILIVS Macedo ejusque fi-
 lii, licet Justiniani gloriam invidis intuerentur oculis; publi-
 cum tamen commodum privatis anteposuerunt studiis, &

sanctiones Justinianæ de fideicommissis approbarunt & retinuerunt, quod ex libro ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ 41. tit. 3. & LEVNCIAVII *synopsi* libr. *Basilicorum* elucet.

§. III.

Licet omnis definitio in jure civili sit periculosa, judice JAVOLENO *in l. 202. ff. de divers. leg. jur.* Jcti tamen fideicommissi diversas adferre definitiones solent. VLPPIANVS *fragm. tit. XXV.* fideicommissum definit, quod non civilibus verbis, sed precativis relinquitur, nec ex rigore juris civilis proficiscitur. Sed hæc definitio sive potius descriptio respicit fideicommissa, quatenus nullum juris civilis vinculum adjectum habebant, & tempora Romanorum antiqua. Conf. SCHULTINGIUS *in jurispr. antejustin. p. 660.* JUST. HENN. BÖHMERS, academiæ Fridericiænæ Director & Jctus celeberrimus, *in introd. in jus dig. libr. 36. tit. 1. §. 2.* fideicommissum vocat ultimam dispositionem, qua verbis precariis vel obliquis heredes, hereditatem, vel partem ejus, vel aliam rem singularem alteri restituere rogatur. Præterea, quamvis nonnulli Jcti, quos excitat HILLIGER ad DONELLVM *libr. 6. cap. 24.* fideicommissa e substitutionum numero exturbare ausi sint: nihilominus tamen GREGORIUS THOLOSANVS *syntagm. jur. univ. libr. 42. cap. 28. n. 4.* fideicommissum definit, quod sit substitutio obliqua, per quam testator a persona honorata aliquid alteri restitui jubet. Huic adstipulantur JACOB. FRIDER. LVDOVICI *doctr. Pandect., libr. 36. tit. 1. §. 3.* aliique Jcti maximæ auctoritatis.

§. IV.

Fideicommissum relinquere possunt ii, quibus fas est libere de rebus suis disponere, item qui testamenta facere possunt,

funt, licet non fecerint, nam intestatus quis moriturus, fidei-
 commissum relinquere potest. *l. 2. ff. de leg. 1.* BARTHOL.
 CHESIVS *interpretat. jur. c. 18. §. 4.* Ita mutis & surdis, qua-
 tenus licentia datur testamentum condendi juxta *l. 10. C. qui
 testam. fac. poss.* ita iis facultas denegari nequit fideicommissen-
 di. FORNER. *select. libr. 1. c. 3.*

§. V.

Olim quidem uti §. 2. observatum est, fideicommissa re-
 linquebantur etiam iis, qui ex testamentis nil capere pote-
 rant: nunc vero, non nisi capacibus, sive iis, cum quibus est
 testamenti factio passiva *l. 67. §. fin. ff. ad Sct. Trebellian. l. 103.
 ff. de leg. 1.* Nec interest, utrum gravatus capax sit, annon;
 cum & per incapacis ministerium ad capacem pervenire
 fideicommissum possit, imo plerumque ita observetur, ut
 omnia interpositi, capientis persona spectetur, dum capere
 quis non videtur, quod restitutus est *l. 42. ff. de leg. 2. l. 28.
 ff. de legat. 3. l. 57. ff. ad l. Falc. juncta l. 71. ff. de verb. signif.* JO-
 VOET. *in comm. ad Pand. libr. 36. tit. 1. n. 21.* Ac uti Colle-
 gia & corpora licita, sive a principe approbata, heredes
 æque scribi possunt ac personæ certæ; ita nullum est du-
 bium, quin iis fideicommissa recte relinquuntur *l. 32. §. f. ff.
 de leg. 2. l. 69. §. 3. ff. ad Sct. Trebell.* Ceterum, quæ ad histo-
 riam collegiorum apud Romanos pertinent, fufius persecu-
 tus est JO. GOTTL. HEINËCCIUS in *dissertatione singulari de
 collegiis & corporibus Opificum.* Præterea, quia posthumi he-
 redes instituuntur, ii etiam capiunt fideicommissa. ALTESER-
 RA *de fict. jur. tract. l. c. 7.* Illustria posthumorum, quibus
 hereditates delatæ fuerunt, exempla, e remota antiquitate
 conquisivit BOETIVS EPON *in libr. sing. ad l. Gallus.*

§. VI.

§. VI.

Fideicommisso onerari possunt ii, ad quos ex bonis ejus, qui reliquit, aliquid pervenit, *l. 1. §. 6. ff. de bon. ar. poss. se. eund. tab.* Quare fideicommissa prestare tenentur heres praesens & absens, etiam liberi ultra legitimam instituti, si sine liberis decedant *l. 102. ff. de cond. & demonstr. PEREZ. C. de fidei. comm. n. 19.* item legatarius & fideicommissarius, tam universalis, quam particularis *§. II. Inst. de fideic. heredit.* isque cui mortis causa donatum *l. 77. §. 1. ff. de leg. 2.* nec non conjux, cui ab altero conjuge donatio facta, eo quod morte videatur confirmatum, donatum ac ex testamento relictum *l. 32. §. 1. ff. de donat. inter vir. & uxor.* In fideicommissis vero, si quantitas cum quantitate confertur, *l. 70. §. 1. ff. de legat. 2.* honoratus non ultra quam accepit, gravari potest *l. 1. §. 17. ff. ad SCt. Trebell.* Secus se res habet, si id, quod relictum, cum alia re vel facto fideicommissarii comparetur. Verbi causa si testator Sempronio relinquat mille solidos, rogetque eum, ut praedium suum praestet Sejo: profecto acceptis mille solidis, fiduciario tradere tenetur praedium, licet forte majoris fuerit pretii, videtur enim acceptando istam pecuniam, voluntatem testatoris approbasse, & praedium suum pluris non aestimasse, alioquin relictum repudiaturus *ZOES. ad ff. tit. de legat. n. 14.*

§. VII.

Fideicommissi objectum constituunt omnes res, de quibus aliquis libere disponere potest, corporales & incorporales, mobiles & immobiles, universales & singulares, propriae & alienae, si fideicommissum relinquens sciverit rem esse alienam *l. 67. §. 8. ff. de legat. 2.* quod in dubio non praesumitur, sed

sed a fideicommissario probandum est *arg. §. 4. Instit. de legat.*
Res vero quæ absolute extra commercium sunt, frustra per
fideicommissum relinquuntur.

§. VIII.

Fideicommissi vulgo variæ solent adferri divisiones.
Aliud est *universale*, si partis hereditatis mentio fit, licet mi-
nima ea sit. v. g. Centesima, quia fideicommissario univer-
sorum bonorum pars competit *§. 2. J. de fideicom. hered.* quam
Jcti partem quotam appellant. Aliud est *particulare*, si re-
stitutio rei certæ heredi injungitur *tot. tit. J. de singul. reb. per
fideicommiss. relict.* Illiusmodi partem Jcti quantam vocant.
Porro dividitur II.) Fideicommissum in *expressum*, quando
aliquis verbis fideicommissi vulgaribus heredem suum expres-
se jubet hereditatem alteri restituere, *l. 16. de fideicommiss. libert.*
& *tacitum*. cum quis intelligitur hoc sensisse, licet dictis ver-
bis usus non fuerit *d. l. 16. junct. l. 19. §. 1. ff. ad Sc. Trebell. &
hujus quatuor recenset casus, HAHN. ad WESENBECIUM de
leg. 1. num. 8. III.) in puram*, quando nec conditio, nec dies
apponitur *KNIPSCHILD. de fideicommiss. sam. cap. 2. num. 32. &
non puram*, cui annexa conditio vel dies, quo restitutio facien-
da. Sunt tamen adhuc aliæ species fideicommissorum, scilli-
cet quod alia sint *realia*, alia *personalia*, alia *revocabilia*, alia *irre-
vocabilia* &c. de quibus agit *KNIPSCHILD. de fideicommiss. sam. c.
2. alique passim.*

§. IX.

Relinquuntur fideicommissa plerumque per ultimam
voluntatem, & non tantum in testamentis scriptis vel nun-
cupativis, sed etiam in codicillis ab intestato; eo ipso enim
quod aliquis testamentum non condidit, ac heredes ab inte-
stato

flato non excludit, illos satis honoravit, adeoque eos fideicommissis gravare potest. Interim fideicommissa nonnunquam pactis hodie constitui solent HARPRECHT. *de fideicommissis conventionalibus*. Celeberrimus AVGVSTIN. LEYSERVS *Meditatio ad Pandect. specim. 492. p. 978.* STRYK. *in us. mod. ff. ad SCr. Trebell. §. 4. & in cautel. testament. cap. 21. membr. 1. §. 19.* Insuper, quia ultimæ voluntates majori favore gaudent, quam actus & negotia inter vivos; ac prohibitiones in testamentis seu ultimis voluntatibus factæ vim legis habent, ita ut actus contra eos gestus sit ipso jure nullus, nec non in his benignior sit adhibenda interpretatio; secus vero se res habet in contractibus: STRYKIVS *in cautel. test. l. c. §. 27.* consultius & utilius existimat, fideicommissum per ultimam voluntatem constituere, quam per conventionem. Etsi vero jure civili ad fideicommissorum validitatem, necesse non fuit, ut actus infinuenter: in belgio hispanico tamen absque insinuatione fideicommissa omni effectu destitui, testis est ZÖRSIVS *tit. ff. ad SCr. Trebell. num. 39.*

§. X.

Sed mitto hæc & alla, quæ ad fideicommissorum argumentum generatim spectant, & ab interpretibus institutionum digestorumque fassus explicari solent: ac potius me convertito ad fideicommissum, ejus in *Novella 108. & Authent. contra C. ad SCrum Trebellianum* mentio fit. De novellis quæ notatu digna sunt, strictim exponunt JAC. FRIDER. LVDOVICI in *præfat. compendii novellar. Justin.* MENCENIVS in *dissertat. de novellar. glossat. & non glossat. authent. & præcognita juris univ. commentar. Hoppiano ad Instit. subjunct. cap. 2. §. 27. seqq.* earumque varias versiones recenset,

sety ac quale iis pretium statuendum sit, cordate docet academia Marburgens. Profess. celeberr. JO. FRID. HOMBERGK in *Vach. in præfatione novellar. constitutionibus Justiniani e graeco in latinum conversis et notis illustratis præmissa.* E quibus novellis depromptæ sunt pleraque authenticae Codici Justiniano insertæ. Quodsi vero discrepat Novella ab Authentica, magis fidendum est Novellæ ceu Authentico, quam Authenticae ceu exemplo, quam sententiam communem tuerentur RICHTERVS ad *Authent. in præfat. n. 7.* STRUV. in *Evol. ad Exerc. III. ib. 50.* & SCHRÖTER. in *tract. de test. par. int. lib. cap. 9. p. 85.* Quid quod? errores in Authenticis Codici insertis commissos esse, evincere allaborant GEORGIVS RITTERSHVSIVS, magni CONRADI filius, in *Promulsse errorum Irnerianorum*, paternæ Novellarum expositioni, in editione tertia, quæ Argentorati anno 1696. prodit, subjuncta, & JOANNES JACOBVS WISSENBACHIVS, Antecessor Franqueranus, in *Sylloge errorum Irnerianorum*, quæ tractatui de mutuo adjecta est. Quibus tamen se opposuit præter JOANNEM STRAVCHIVM, qui tantum unicam Authent. *Quar actiones C. de SS. Eccles.* defendendam suscepit, ALEXANDER ARNOLDVS PAGENSTECHE RVS, Antecessor Duisburgensis, qui plurium Authenticarum defensiones scripsit in *Irnerio injuria vapulante.*

§. XI.

Initium Novellæ 108. laudat Imperatorem Justinianum & Augustum Bassum, magnificentissimum comitem devotissimorum domesticorum &c; illum auctorem, hunc executorem, cui etiam inscripta est. Ille vero comes domesticorum erat Præfectus sive Primicerius l. 2. C. de *Domest. et Præfect.*

est. militum, qui prætorianis recentiori tempore surrogati, in aula principis semper stationem habebant, tam ad auctoritatem quam ad custodiam sacri cubiculi & Principis, ejusque mandata exequenda. Præsentales etiam vocantur l. 4. C. d. t. Dignitas Præfecti prætorio erat post Imperatorem prima. In judicando illius præfecti munus cum Imperatorio fere idem; appellandi quippe jure negato l. un. §. 1. ff. de P. P. Unde gloria, culmen & celsitudo dicitur. Nov. 63. §. 87. Sc. Primo erat militare SVETON. in Tit. c. 6. post & civile cum sublimi legum & armorum apice. Insignia Præfecti prætorio erant sella currulis deaurata cum albis quatuor equis, & æternalis Principum vultus cum reliquis PANCIROL. Notit. imper. orient. c. 22. Hinc eum nonnulli comparare solent cum summo Turcarum belli ac status ministro, quem magnum Vezirium vocant, & Hispanorum regibus vicariis. vid. CAR. SCHARSCHMIDII jus Justinian. exerc. 1. §. 1.

§. XII.

Solenne est Imperatori Justiniano, ex negotiis in controversiam vocatis occasionem legis ferendæ captare, quod & in hac Novella fecit, in qua dubium de substitutione ac fideicommissio obortum decidit. Scilicet tritum ac pervulgatum illud: in causa jus esse positum, sive ex factis oriri jus, l. 52. ff. ad leg. Aquil. non tantum ita capiendum est, debere jus applicari circumstantiis facti, quibus etiam leviter immutatis ac variantibus, necesse est ipsum jus variari: sed etiam hanc habet sententiam, quod facti species sive casus in vita hominum occurrentes, occasionem & ansam præbeant legibus & constitutionibus novis condendis ac promulgandis RITTERSHVSIUS in expof. method. Novell. part. 6. c. 10. n. 1.

§. XIII.

§. XIII.

Communis est interpretum juris opinio, alium plane casum proponi in *l. b. C. ad Sct. Trebell.* quam qui in *Novella 108.* & exinde desumpta *Authentica* occurrit. In *l. enim b.* dicitur, quod filius simpliciter rogatus, si sine liberis decesserit, restituere hereditatem aliis filiis vel nepotibus, post mortem teneatur dodrantem servare fideicommissariis, ac quadrantem sibi retinere, non vero pro eo satisfacere, nisi expresse testator satisfacere voluerit. In *Novella* autem *108.* & *Authentica* nostra continetur casus conversus, quod rogato restituere non simpliciter, sed quod post mortem si sine prole decedat, supererit ex hereditate, liceat consumere dodrantem, quadrantem vero servare, & pro ea, nisi remissa fuerit, cautionem prestare teneatur; & quod quadrantis alienatio, exceptis paucis casibus, invalida sit, ita ut non solum ex substantia alienantis quadrans suppleri debeat, verum etiam, si ejus bona non sufficiant, a quocunque possessore alienata repeti possint. Nec interest, utrum ipsa pecunia aut corpora hereditaria adhuc apud fiduciarium existant, an in eorum locum alia surrogata sint: nam si de pretio rerum venditarum alias comparaverit, diminuisse, quæ vendidit, non videtur, sed quod inde comparatum est, vice domini permutati restituatur. Idemque servandum erit, si proprios creditores ex ea pecunia dimiserit, non enim absumitur, quod in corpore patrimonii retinetur *l. 70. l. 71. l. 72. de leg. 2.* VOET. *l. c. num. 34.* STRUV. *Syntagm. jur. civ. exerc. 36. tb. 34.*

§. XIV.

Olim ante jus novellarum heres rogatus, cum moriatur sine liberis, residuum hereditatis fideicommissario restituere,

potuit medio tempore res diminuere ac alienare, conditio enim, si quid superfit, restituat, in se continet tacitam contrariam: *si nihil supererit, nequiquam restituat.* DONELL, in C. ad Auth. Contra ad SCr. Trebell. Justinus vero in *Novell. 108. c. 1.* hoc fideicommissi genus aliter moderatus est, nimirum ut heres talis siue sit filius siue extraneus CVJAC. ad *Novell. 39.* possit usque ad dodrantem res imminuere, quadrantem vero, quem Imperator *νενομοκλήν* *δικάστον* *καὶ* *εὐζών* appellat, fideicommissario restituere teneatur, quasi testator tantillum saltem voluisset ad eum pervenire PETR. GVDELIN. de *jure noviss. libr. 2. c. 10. vers. plane si quis.*

§. XV.

Hoc tamen ita capiendum est, si post mortem heredis nihil ultra quadrantem superfit. Nam si heres gravatus nihil consumserit ex hereditate hoc fideicommissi onere gravata, heres heredis gravati nihil amplius ex hereditate præter quadrantem retinere potest: vel si heres gravatus dum viveret, tantum ex fructibus hereditariis percepit, quantum ad quartam hereditatis sufficit, fructus perceptos in quadrantem imputare, & totam hereditatem restituere teneatur, *arg. l. 22. ff. §. ad SCr. Trebell.* Ratio in promptu est, defuncti enim voluntas fuit, ut omne residuum restitueretur, contra vero mens Imperatoris in *Nov. 108.* nequaquam fuit, quasi solam quartam partem hereditatis semper restituere debeat heres, sed quod non cogatur plus restituere, si scilicet cetera bona absumserit. Profecto Imperatori Justiniano id semper in ferendis legibus cura cordique fuit, ut exacte observarentur ultima voluntates, uti luculenter patet ex *Novell. 1. c. 2. in pr. & Nov. 108. c. 2.*

§. XVI.

§. XVI.

Quod verò ad consumptionem & alienationem attinet, multi Jcti, ut MENOCHIVS *de presunt.* 188. n. 5. BRVNNEMANN. *ad. l. 54. & authent. Contra C. ad Sct. Trebell. FVSAR. quæst.* 545. num. 2. *segg.* aliique allegati a PEREGRINO *de fideic. a 42. num. 42. seq.* sibi aliisque persuadent, etiam ratione dodrantis dolum & animum intervertendi fideicommissum exclusum esse. Sed quia Imperator Justinianus in *Novellæ nostræ* 108. *cap. 1.* disertis verbis ait: *Non enim concedimus ei, quò gravatus est, etiam donationibus uti aliquibus, & forsàn ex studio, quod Papinianus dicebat, intervertendi fideicommissi causa, ut etiam quarta minuatur institutionis ejus; sed hæc omnino relinquere fideicommissum &c.* ex doctrina oppositorum & argumentatione a contrario sensu sequitur, donationes & animum intervertendi in quarta tantum interdici, in dodrante vero permitti *arg. l. 22. ff. de LL. l. 1. pr. ff. de offic. ej. cui mand. est jurisdic. l. 12. pr. ff. de judic.* Quorsum pertinent, quæ habet MENOCH. *libr. 4. præf. 118. num. 14.* quando ait: *dum Justinianus concessit heredi facultatem alienandi quartam ex justa causa, sequitur, quod etiam sine justa aliqua causa possit heres alienare dodrantem: alias nulla esset inter dodrantem & quartam differentia.* Quod eo magis dubio caret, quia Imperator in *Novella nostra* statim subjicit: *Aliis omnibus in ejus potestate & licentiam habere, cum his sicut voluerit uti, quemadmodum perfectis dominis licet.* Quæ verba satis clara sunt, & gravato tanquam perfecto domino, qui scilicet bona possidet sine onere restitutionis, & sic pro libitu illis uti, ea etiam perdere potest *l. 21. C. mand. l. 25. §. 11. ff. de petit. hered. Nov. 22. HARPRECHT ad pr. J. de rer. div. n. 29.* liberam disponendi facultatem in
omni do-

dodrante concedunt. Accedit, quod, cum alienatio & consumtio dodrantis gravato ceu perfecto domino per legem concedatur, nemo quoque in dolo sit, & dolus ab eo non praesumatur, qui jure suo & lege permittente, aliquid de suo vel in suo facit l. 55. ff. de reg. jur. l. 24. §. f. l. 26. ff. de damu. inf. FACHINÆVS libr. 5. contro. c. 53. RITTERSHVS. in Expos. Novell. part. 6. c. 10. num. 4. PEREGRINVS de fideic. a. 40. n. 44. CASP. HENR. HORN. Class. 7. Resp. 33. compluresque alii rectius statuunt, posse gravatum tres illas partes sive dodrantem facultatum & bonorum etiam donare animo & studio intervertendi fideicommissum.

§. XVII.

Licet vero nonnulli juris interpretes recensiti a FVSARIO de fideicomm. substit. quest. 145. num. 41. & PEREGRINO de fideicomm. art. 40. n. 43. existiment, gravatum restituere, quod supererit, posse etiam alienare per viam testamenti: hæc tamen sententia ab aliis idoneis confutatur argumentis. Quod enim a vivo alienatum non est, omne venit in restitutionem, PEREGRIN. de fideicomm. art. 40. n. 40. & ita quidem, ut nec ultima voluntate, quæ per mortem demum vires capit §. 4. J. de hered. qual. & differ. in alium transferri queat MENOCH. de praes. libr. 2. p. 188. n. 17. seqq. cum illa quæ inter vivos non alienata, superesse censeantur tempore mortis BRUNNEMANN. ad Aurbent. contra C. ad Sct. Trebell. Præterea Novella 108. verba: & licentiam habere, cum his, sicut voluerit, uti, actus inter vivos inferunt, non autem ultimæ voluntatis, cum moriens non utatur, sed aliis bona relinquat, ut iis utantur, MENOCH. de praesumi. libr. 4. quest. 188. n. 17.

Imo

Imo si facultas testandi relicta esset, facile eveniret, ut nunquam aliquid superesset MENOCH. d. l. n. 17.

§. XVIII.

Esti quoque Novella nostra 103. disertis verbis de fideicommissio universali loquatur: expediti tamen juris est, a fideicommissio universali ad fideicommissum singulare valere consequentiam & argumentationem, nisi obstet ratio diversitatis, quæ hic vero deficit. Quid quod? pro fideicommissio singulari eadem ratio militat. Ratio enim sanctionis Justiniani in Novella 103. hæc est, ut tollantur omnes lites, quæ vel incertum rei, vel arbitrium boni viri, legibus antiquis comprehensum, creare poterant, quæ ratio & in fideicommissio singulari exigit, ut credamus, Justinianum de hoc idem sensisse arg. l. 32. ff. ad L. Aquil. l. 6. ff. de jur. Patron. EVERHARD. loc. top. a legat. ad fideicommiss. num. 5. HORN. cit. Resp. p. 421.

§. XIX.

Quoniam in Novella 103. filiorum, & Authentica ex illa confecta liberorum mentio fit, extra controversiam esse videtur, liberorum nomine non solum eos venire, qui primi sine differentia sexus l. 97. §. 3. ff. de legat. 3. l. 148. ff. de verb. significat. verum etiam, qui secundi vel ulterioris sunt gradus l. r. c. de condit. insert. l. 84. ff. de V. S. sive plures sive unus supersit l. 101. §. 1. ff. de cond. et demonstrat. Quæstiones varias de liberis, huc pertinentes, exquisita opera excussit CHRISTOPH. PHILIPP. RICHTERVS Exposit. Auth. Codicis insertar. part. poster. p. 149. seqq. Imo in descendentes fideicommissio gravatis subintelligitur clausula: Si sine liberis decesserint

l. 102. ff. de condit. & demonstrat. l. 3. C. de fideicomm. CAREZOV. *part. 3. const. 8. def. 28.* BERGER. *econ. jur. libr. 2. tit. 4. ib. 32. not. 7. p. m. 425.* & illustris JO. BALTHAS. WERNHERVS *Select. observ. sev. part. 1. obs. 39.* Nec interest, utrum testator sciverit, filium liberos habere, nec ne BRUNNEMANN, *ad l. 102. ff. de condit. & demonstr.*

§. XX.

Cum vero homines nitantur in vetitum semper, cupiant, que negata: ut Justinianus securitati fideicommissi prospiceret, in *Novell. 108.* & *Authentica nostra* constitutum legitur, quod heres gravatus cautionem prestare debeat. Licet cautionis vel *ἀρκατέως* absolute posita nomine, nuda promissio veniat *l. 3. C. de verb. & rer. signif.* sub ea tamen aliquando intelligitur cautio, quæ fit fidejussoribus *l. 1. ff. qui satisd. cog. aut pignoribus l. 1. C. de proc. idoneis*, pro possibilitate tamen ejus, qui ad præstationem cautionis est obstrictus *l. 1. ff. ut legat. nom. l. 6. ff. qui satisd. cog.* Quoties enim cautio requiritur idonea, toties fidejussoria aut pignoratitia præstanda est *arg. l. 59. §. ult. ff. manda.* BERGER. *econ. jur. libr. 1. tit. 4. ibes. 9. not. 2.* Cautio quoque præstanda est, etiam si contra heredem nulla adsit suspicio *l. 12. ff. qui satisd. cog. l. 1. §. 1. l. 14. pr. ff. ut leg. vel fideicomm. serv.* Quam cautionem, si heres præstare recusat, potest fideicommissarius a iudice petere, se mitti in bonorum possessionem causa rei servanda, ad cogendum ea detentione heredem, ut caveat *l. 3. §. 5. C. ut in possess. leg.* nisi forte, secundum limitationem *Authenticæ nostræ*, testator heredi onus satisfactionis remiserit. Aliquando etiam cautio a lege heredi gravato remittitur, propter

pter conjunctionem nimirum personarum, ut parenti erga filium *l. 6. C. ad Scr. Trebell.* GVELINVS *de jure noviss. libr. 2. cap. 10.* Remissa autem cautione, nihilominus heres ad quadrantis conservationem tenetur, ne per fraudem ejus diminuatur *l. 15. l. 119. de legat. 1.*

§. XXI.

Cum de bonis fideicommissio obnoxiiis fideicommissarius, cujus tamen quam maxime interest, nihil in sui præjudicium alienari, nisi confecto inventario, certior reddi nequeat: heres gravatus, præter cautionem de fideicommissio præstando, fideicommissario ad confectionem repertorii sive inventarii obstrictus est. Nequaquam tamen requiritur inventarium solemne ex præscripto, *l. ult. C. de jure de liberandi* confectum: sed sufficit quaecunque, ex quo constare aliquando possit de qualitate & quantitate rerum hereditiarum, idque sumtibus fideicommissarii conficiendum est CARPZOV. *part. 3. const. 8. definit. 39.* alique, quos in testimonium citat GOSWINVS ab Esbach *ad b. defin.*

§. XXII.

Quodsi nihilominus heres, non obstante cautione, religioni sibi non duxerit, quartam istam lege definitam alienare: fideicommissarius ex Authentica nostra, & ejus fronte *Nov. 108.* vel rei vindicationem, vel actionem hypothecariam instituire potest. Licet enim, quod ad rei vindicationem attinet, obverti possit, vindicationem nemini competere nisi domino *l. 23. ff. de R. V.* fideicommissarium autem ante traditionem dominum non esse, quia traditione demum transfertur dominium *l. un. C. de suffrag. l. 20. C. de pact.* huic du-

bio tamen facile occurri potest. Scilicet in privatorum conventionibus quidem, dominium sine traditione non transfertur, quod ex allegatis juribus textibus ac *l. 3. ff. de O. & A. & §. 40. J. de R. D.* manifestum est: sed in illis, quæ mortis causa fiunt, verbi causa: legatis &c. res aliter se habet, & dominium etiam sine traditione transit. Vid. HOPP. *in comm. J. §. fin. de off. jud.* Atqui fideicommissa legatis exæquata sunt, ergo idem etiam in hisce obtinet RITTERSHVS *c. l. part. 6. c. 11. n. 10.* Actionis quoque hypothecariæ *in l. 1. C. comm. de leg.* fundamentum occurrit, adeoque hæc actio nulla laborat difficultate.

§. XXIII.

Cum autem omnis fere regula quibusdam obnoxia sit exceptionibus; ita etiam regula ista: heredem gravatum fideicommissario quadrantem restituere teneri, ex mente ipsius Imperatoris Justiniani, quasdam patitur limitationes sive exceptiones. Prima est, quæ fit propter dotem, vel donationem propter nuptias, ex singulari matrimonii favore, ut scilicet foeminae eo citius maritos, & viri uxores invenire possint. Publice enim interest, civitatem repleri legitima sobole *l. 1. ff. sol. marr. l. 64. ff. de cond. & demonstrat.* publica autem utilitas semper præferenda privatae, & fideicommissum saltem concernit privatam utilitatem ejus, cui debet restitui; quod tamen tum demum locum obtinet, quando parentes in suis facultatibus non habent, unde hæc præstanda præstare possint *Novell. 108. c. 1.* in verbis: *aliam non habens substantiam.* Altera est, quæ fit propter redemptionem captivorum, etiam si quis propria bona possideat, de quibus præstare pos-

posset, quia pietatis causa tanquam præcipua omnibus rebus præferri debet. *Novell. 103. c. 1.* & personæ semper sunt digniores ipsi rebus maxime pretiosis *l. 21. C. de SS. Eccles.* Tertia denique est, si heres *non habeat unde faciat expensas* & se alat. Si enim heredi licet, pro redimendis ex captivitate aliis, etiam prorsus extraneis, quadrantem imminuere, multo magis etiam pro seipso & suis, eam quartam imminuere poterit, cum ordinata charitas a seipsa incipiat *arg. l. 6. C. de servit. § aq.* Quod axioma non tantum locum sibi vindicat in parentibus, sed etiam in liberis, qui vice versa parentes suos alere tenentur, si iis sit res angusta domi ac curta suppellex, & sibi victum ac amictum comparare nequeant *l. 1. § 2. C. de alend. lib.* Imo, qui ei negat alimenta, cui jure debentur, illum necare dicitur *l. 7. ff. de agnoscend. § alend. lib.* & quia ista alimentorum suppeditatio naturali nititur ratione, patriæ potestatis non habetur ratio *l. 10. ff. de cap. min. l. 5. §. 1. ff. de agnosc. § al. lib. vel par.*

§. XXIV.

Conjuges in communionem corporum & omnium fortunæ casuum vivunt. Majores nostri, referente TACITO de *Germ. c. 18.* muneribus suis, sub ipsis matrimonii auspiciis, uxores admovebant, venire se laborum periculorumque socias, idem in pace, idem in proelio passuras, ausurasque. Juncti boves, paratus equus & arma uxoribus denunciabant: sic una cum maritis vivendum, sic pereundum esse. Si quoque sacrum evolvamus codicem, MOSES *Genes. cap. 2. comm. 24.* nos condocet, summum Numen maritum & uxorem tam arcto conjunxisse vinculo, ut maritus parentes relinquere debeat, &

sua adhereri uxori. Justum ergo & æquum est, ut, si conjuges sine liberis decedunt, alter prædefuncti hæres sit, ejusque bona capiat, vel ex asse, vel ex aliqua saltem parte. Conjuges vero si se invicem amant, superstici bona relinquere solent vel in pactis dotalibus, vel in ultimis voluntatibus & fideicommissis. Quia vero fideicommissa sunt odiosa, pro iis inducendis non facile capienda est interpretatio CARPZOV. *part. 3. const. 8. def. 18. n. 3.* MEV. *part. 7. decis. 18. n. 1. & 2.* Sed hoc ita capiendum est, si nihil sit, ex quo contraria testatoris voluntas elici possit, postquam placuit, ex conjecturis fideicommissum induci posse *l. penult. de leg. 1. l. 64. de legat. 2.* ANTON. FABER *in Cod. libr. 6. tit. 20. def. 43. n. 2.* Non enim semper sunt odiosa fideicommissa, sed quandoque favorabilia, quod egregie explicavit MEVIVS *cit. decis. 18.* Mentionem facit illustris WERNHERVS *part. 2. select. obs. for. obs. 42.* testamenti conjugum reciproci, in quo expressa continetur clausula: quod post mortem conjugum, & quidem sine liberis decedentium, in residuo facultatum & hereditatis, utriusque conjugis propinqui, æquis duabus partibus, titulo institutionis honorabili heredes debeant esse scripti. Hoc testamentum ordo Vitembergensis ad consultationem *der Müllerischen Erben zu Herberg* secundum sententiam *Novell. 208. & Avrbent. Contra ad SCR. Trebell.* interpretatus est, & viduæ superstici præstationem cautionis ratione quartæ partis hereditatis, & confectionem inventarii injunxit.

§. XXV.

Res omni dubio caret, si in ultimis voluntatibus & fideicommissis, disertis verbis contineatur: quod residuum hereditatis

ditatis, post mortem fiduciarii, fideicommissarius capere debeat. Altioris vero indaginis esse videtur, si residui hereditatis in ultima voluntate vel fideicommissio nulla injecta fuerit mentio; sed testator tantum plenissimam facultatem hereditate utendi fruendi, & de ea disponendi, fiduciario concesserit: utrum ea verba pro æquipollentibus fideicommissi sub clausula: quod post mortem superfuerit, relictis venditari possint, nec ne? Aequipollentia verba Imperatorem JUSTINIANVM admittere, ex verbis *Novell. 108. c. 1. Si quis enim hac* (quod ea, quæ inveniuntur seu remanent in tempore mortis, submittat sola in fideicommissum) *aut etiam aliquid aliud tale dixerit, ἢ ἡψη τὶ τοῦτον ἕτερον φήσῃ* satis liquet.

§. XXVI.

Aequipollentia vero est propositionum verbis diversarum in sensu convenientia. Ad eam dijudicandam sermonis, quo quid profertur, quemque logica non docet, sed præsupponit, peritia ac iudicii bonitas requiritur. Quæ duo, si adsint, facile quis intelliget, an propositiones quædam inter se sensu convenientiant nec ne. Quæ vulgo in libellis logicis traduntur, ad solam linguam latinam pertinent, & particularia sunt, dum de solis signis agunt, cum tamen alio etiam respectu æquipollentia possit occurrere. vid. GÖTTLIEB GERH. TITIVS JCtus quondam Lipsiensis celeberr. *art. cogit. cap. 7. §. 41. seq.*

§. XXVII.

Et verba æquipollentia ab hoc fideicommissio ex hoc capite etiam excludi nequeunt, quia in interpretandis fideicom-

com-

commissis voluntatis testatoris præcipua semper ratio haberi solet; & sola voluntas spectatur in fideicommissis, etsi ex verbis commode concipi haud possit, dum tamen ex conjecturis colligatur l. 25. C. de fideicommissis. MANTICA de conjecturis ult. volunt. libr. 8. tit. 1. num. 25. ANT. FABER in Cod. all. tit. 20. def. 7. Nemo tamen temere inficias ibit, istiusmodi requiri conjecturas, quæ mentem testatoris probabilem reddunt, & minime leves, sed necessariae & concludentes sunt. MEVIUS part. 7. decis. 17. Inter omnes etiam constat, ea quæ pro forma requiruntur, ad unguem esse servanda, nec posse adimpleri per æquipollens l. 33. ff. de iurej. sed ea neglecta actum infirmari l. 8. §. 17. ff. de transact. l. 1. C. de præd. min. EVERHARD. in top. in loc. a. def. form. n. 2. GARZOV. part. 2. const. 14. def. 11.

§. XXVIII.

Opera forsitan erit pretium, ut paucissimis perstringam casum in causa P. A. W. heredum & ejus viduæ A. R. maxime in controversiam vocatum. Testator enim ille P. A. W. uxorem in testamento reciproco heredem instituerat his verbis: Weil mein Eheweib mich geliebet, sich sparsam erfinden lassen, das, so wir durch Gottes Seegen zusammen gebracht, mit erwerben helfen; so achte ich mich schuldig und verpflichtet, ihr das meinige zu ihrer Ergözung danckbärllich zuzuwenden, und zu ihrer Erhaltung eigenthümlich zu übergeben, will dahero sie zu meinem Universal-Erben meines Vermögens dergestalt einsehen, daß dieselbe damit ihres eigenen Gefallens zu schalten, zu walten, ohne jemandes Einwenden zu genießen, zu gebrauchen, zu lehren und zu wenden, Zug und Macht haben solle

solle ic. Es haben sich auch beyde Eheleute reciproce reserviret, daß ein jeder noch bey seinem Leben dieses Testament ändern und mindern möge. In fine subjecit maritus: Nach meinem und meiner Frauen Tode sollen meine beyde Schwester-Töchter, E. B. K. und S. M. W. titulo institutionis honorabili instituiret seyn. Vidua acerrime contendebat: Verba Testamenti, quibus potestas ipsi concessa, hereditatem pro arbitrio dispensandi, significare & innuere clausulam de restituendo eo, quod post mortem supererit. Urgebat quam maxime vim & efficaciam verborum plenariae dispensationis istius: ac contradictoria & jocosa in ultima voluntate non praesumi, sed ita interpretationem esse instituendam, ut voluntas testatoris impleatur. Caussabatur verba: Zur Ergöhung und Erhaltung, imprimis: zu geniessen und zu gebrauchen, quae usumfructum significare videntur, & quae explicat CASP. KLOCKIUS tom. 3. conf. 115. n. 7. sibi praedictum inferre non posse; cum ista per verba libera dispensationis absque ullius interpellatione explicentur; & in suo arbitrio sit, quam vivendi rationem & viam ingredi velit. Addebat, utrumque conjugem sibi facultatem reservasse, testamentum reciprocum immutandi & imminuendi: adeoque sibi minime gentium denegandam esse potestatem, determinandi illam partem, quam fideicommissarii post mortem suam capere debeant. Porro docebat, sibi non obesse, quod maritus sub finem testamenti, cognatas suas post mortem demum utriusque conjugum honorabili titulo institutas voluerit. Semper enim existimandum est, plus favisse testatorem illi, quem prius honoravit, quam fideicommissario,

D

habe-

habetur enim ille pro magis dilecto, qui primo loco nominatus l. 34. ff. ad Scr. Trebell. atque etiam is, quem testator propter affectionem & contemplationem singularis causæ honoravit SIMON. de PRAETIS de interpretat. ultimar. volunt. libr. I. fol. 6. num. 18. seqq. & fol. 6. num. 1. seq. HORN. cit. resp. p. 420. Succedebat quoque res viduæ ex voto, siquidem in duabus sententiis conformibus juxta nostram Novellam 108. pronunciabatur. Ast proh dolor! in appellationis instantia Dresdæ sententiæ priores reformabantur, a vidua dodrans abjudicabatur, & tantum ei quadrans adjudicabatur, quæ sententiæ quoque, rejecta leuteratione, confirmata est.

§. XXIX.

Ab iis, quæ in Novella nostra 108. sancita sunt, diversa est illa facti species in Hollandia admodum frequens, quæ conjuges una tabula testantes, se invicem heredes scribunt cum alienandi potestate, sed ea lege, ut quæ apud ultimum morientem residua fuerint reperta, æqualiter in duas partes, inter primi morientis & ultimi superstitis heredes legitimos dividantur. Hoc casu id solum videtur dividendum, quod conjugæ postremo moriente supererit, etiam si quartam non constituat ejus, quod moriente primo conjugæ, in communi conjugum massa repertum fuit, ita, ut neque cautio pro quartæ partis restitutione, neque inventarii confectio postulari possit; tum, quia per concessam expresse alienandi facultatem, etiam quartæ ipsius alienandæ licentiæ videtur a testatore esse concessa; tum per alias rationes adductas a JACOBO COREN. Conf. 23. num. 22. seqq. Con-

Contra vero, id quoque cedit lucro heredum primi morientis, quod superstes fortassis massam bonorum auxerit sua industria, labore, aliisque modis, eo quod ex utriusque conjugis simul testamentum condentis voluntate, id unum videtur inspiciendum esse, quantum ultimus superstes, sive auctum sive diminutum, cum moritur, relinquat, ut inter utriusque conjugis propinquos in duos semisses dividatur. Vid. JO. VOET. *comment. ad Pand. libr. 36. tit. 1. n. 56.*

§. XXX.

Constitueram quidem hoc argumentum fufius persequi, & ex instituto excutere: sed cum temporis oppido angusti habenda esset ratio, potiora ejus tantum capita breviter attingere potui. Veniam quoque dabit L. B. si festinabundus non ubivis rem, quod in proverbio est, acu tetigerim, sed forte aliquid humani, quod a me non alienum esse existimo, passus sim.

S. D. G.

... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...

... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...

AD HONORANDUM ...
S. D. G.

DISERTATIONEM ...

... in quibusdam locis ...
... in quibusdam locis ...

154562

ULB Halle
005 372 046

3

R

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

Centimetres

20. 23
DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,

DE FIDEICOMMISSO SVB CLAVSVLA: QVICQVID POST MORTEM SVPERFVERIT, RELICTO,

QVAM

RECTORE VNIVERSITATIS MAGNIFICO,
PRÆNOBILI, CONSVLTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO VIRO,
DN. D. HERMAN. PAVLO JVCH,
SERENISS. DVCVM SAXO-VINAR. ET ISENAC. CONSIL. AVLIC. ET ARCHIAT.
PATHOL. ATQVE PRAXEOS PROF. PVBL. PRIMAR. FAC. MED. SENIORE
ET P. T. DECANO, ACADEM. CÆSAR. NAT. CVRIOS.
COLLEGII,

EX DECRETO

INCLYTÆ FACVLTI. JVRIDICÆ ERFORDIENSIS,
SVB PRÆSIDIO

DN. CONR. WILHELMI Strechers,

JCTI, JVRID. FACVLTI. ET JVDICII ELECT. PROVINCIALIS ASSESSORIS, PRO-
FESS. JVR. PVBL. ORDINARIJ, CIVIT. SYNDICI, CONSVLIS ET CAU-
SARVM TVTELARIVM CONSVLENTIS,

PRO GRADV DOCTORIS

SVMMISQVE IN VTROQVE JVRE HONORIBVS
AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQVENDIS,
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTET
AVCTOR

THEOPHILVS MARTINVS Treipsch/

VVEDERINGA - MAGDEBVRGICVS.

IN AVDTORIO JVRIDICO COLLEGII MAJORIS
DIE XXII. AVGVSTI, ANNI M DCC XXXV.

ERFORDIÆ, Typis HERINGII, Acad. Typogr.